

Esse detre ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineca, candu o oala intraga, candu numai dimetate, adeca dupa momentulu impregiurarii.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
dimetate de anu	4 " " "
patraria	2 " " "
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
dimetate de anu	8 " " "
patraria	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune **Josefatdt, Langgasse Nr. 43**, unde suntu a se adresa si corespondentiile, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditur' acate vor fi nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru **anuncie** si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie repetiile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Viena 14/26 iunie 1869.

Libertatea si constitutiunismulu facu progresu forte mare, se intielege ca prin strainetate dar nu la noi.

Spuseramu de unadi cum s'a compus consiliulu de statu in Turci'a. Sunt reprezentate in acestu consiliu tote natiunile dintru imperati'a turcului. Va se dica: natiunile acolo sunt mai respectate de catu intru imperati'a ungurului, caci acesta n'are o institutiune pentru asemenea reprezentantia drepta a natiuniloru. — Viceregele Egiptului nu vre se remana inderetrulu Sultanului, si deci dupa ce dede tierii sale o constitutiune, acum (precum spune unu telegramu din Alessandria) se cugeta despre o lege eficace in privinti'a responsabilitatei ministriloru.

Mai multu de catu tote acestea, ne suprinde scirea ce a plecatu din Hongkong cu datulu 13 maiu. Acolo in fundulu Asiei, in Japonia avu se se intrunisca unu parlamentu pre mediloculu lunei lui maiu in orasiulu Yeddo. — Intr'adeveru e mare progresu, onore Japoniei!

Din Japoni'a, speramu ca libertatea si constitutiunismulu se va expandi curundu si pre la natiunile invecinate. Inse si pana atunci, aceste natiuni si state ducu o vietia carea in multe privintie este mai buna de catu a nostra, ceea ce ne face se ni-o dorimu si noa. Nu vremu se vorbimu despre tote acele state, dar vom pomeni de celu mai micuti si mai slabuti pentru a dovedi ca anca si acest'a are o sorte mai buna de catu noi romanii; adeca vremu se pomenimu despre Core'a. Precum se scie, Core'a platesce tributulu si la Japoni'a si la Chin'a, apoi cu ce-i remane si-direge afacerile sale autonome prin guvernul nationalu. Abnormala stare!

Toam' asiè e si cu noi romanii, adeca platimu tributulu si nemtiului seu austriacului cu afacerea comuna, si ungurului cu bugetulu tierii. Dar totusi de Core'a este mai bine de catu de noi, caci ea, dupa ce platesce, are unu guvern nationalu, pre candu noa nu ni se concede neci catu e negrulu sub unghia de

autonomi'a nationala, desf insine ceremu din ea numai unu picu.

Este dara invederatu ca de Core'a e mai bine cu japonii si chinezii de catu de noi cu austriacii si cu magiarii. Deci daca mai nainte strigamu: „Dati-ne libertate ca in Turci'a,“ acum cauta se mai adaugemu: „Dati-ne, unu picu numai, din libertatea de care se bucura coreanii la Chin'a si la Japoni'a, unu picu numai, si veti ave recunoscinti'a romaniloru!“

Essemplu periculosu.

Sigismundu Popp a capetatu unu votu la Naseudu cu ocaziunea alegerii (rectius nealegerii) de ablegatu dietale. Inca unu votu s'a mai datu, era pentru Papp Zsigmond. Fiindu numai aceste douè voturi, comisiunea n'a potutu constata: daca majoritatea absoluta de voturi ce o pretinde legea electorala, este pentru S. Popp seu pentru Papp Zs?

Diet'a inse dechiarà ca ambele voturi privescu pre o singura persoana. Dar ce se faca acea persoana cu acele douè voturi? legea electorala unguresca cere celu putienu 10 voturi pentru a potè fi cineva candidat de deputatu, cum dara cu 2 voturi se poti fi anca mai multu, se fi tocm'a deputatu?

Se potè, asiè spune judetiulu verificatoriu alu dietei, carele propuse verificarea dlui S. Popp.

Asiè-dara cu douè voturi se potè ca cineva se fie deputatu, se fie reprezentante legalu a tierii. Acest'a este nou'a teoria constitutiunala a fratiloru nostri unguri.

Importanti'a si consecintiele periculose ale acestei teorii, sunt cu multu mai mari de ce s'ar parè la prim'a vedere. In momentulu primu s'ar potè crede ca diet'a vre prin actulu acest'a se dee o lovitura politicei romaniloru cari n'au vrutu se participe la alegeri pentru diet'a unguresca. Inse in dorulu de isbanda diet'a, potè chiar nevrendu, lovi intr'alta parte, si lovi cu multu mai amaru, si-a lovit de a dreptulu bas'a esistintiei sale si a lovit garantia constitutiunismului in Ungari'a.

Asiè este. Acesta teoria deschide reactiunei, si port'a si ferestrele: Odata diet'a disolvata, si unu guvern de rea credintia (luatu chiar din majoritatea dietei actuale, caci sunt in acea majoritate barbati de felurite credintie) potè candida la Pesta in loculu dlui Deak pre Esce. Sa bar. Bach; la Dobritinu in loculu lui Fizza pre Esce. Sa Schmerling si totu mai departe; nesmintitu ca ar reesi si Bach si Schmerling, caci douè voturi se potè capeta usioru pentru vericine, va votè atare oficialu importatu de undeva buna ora ca la Naseudu. Daca cei lalti alegatori n'ar vre se participe sub cuventu ca legea electorala ar fi octroata, atunci ca in Transilvani'a vor fi trecuti cu vederea. Era daca s'ar indesa cu multimea la votu, atunci dupa prass'a din Banatu li s'ar inchide calea cu militia ca se nu pota ajunge la urn'a de votare.

Fora de sièga, calea acest'a ar fi usiora, e dejà batuta, calcata. Chiar ridiculitate daca s'ar parè, totu nu e pedeca; multe ridiculitati devenira in tieri'a noastra realitati triste. Astu-felu ar ajunge se sièda in diet'a unguresca dd. Bach, Schmerling si cati altii de o panura cu acestia. Si ar fi toti reprezentanti legali in virtutea teoriei de la diet'a de acum'a. Ce mai afaceri comune ar votè!

Ce ar dice atunci dd. Deak, Andrassy, Ghiczy? Nemica n'ar potè dice, caci ei facu acea teoria, in asta dieta ce sta la despusetiunea lor. S'ar vedè o senditi'a tacere chiar in puterea antecedintiei, essemplului ce l'au datu insisi.

Eca pentru ce diseramu ca e essemplu periculosu, nu pentru noi romanii, dar pentru unguri si pentru constitutiunismulu lor. Catu pentru noi, romanii nu se mai temu de Bach si de Schmerling de candu ne-am convinsu catu de amaru este d. Deak!

Partidele la romanii.

■. In o tieria gubernata de absolutismu, si de servii tiraniei, nu e iertata formarea de nici o partida; acolo nu este de catu guvernul si supusi, si celu nemultiimitu cu starea lu-

curiloru, e inferatu de neloialu, necredinciosu. Inse si in o tieria, gubernata catu de tiranescu, cu greu se potè impedece formarea veri unei partide pentru libertate si alte drepturi publice; pentru ca cu catu mai tare se apesa poporulu, cu atata mai tare cresce si tari'a lui expansiva; pentru ca vietia unni, poporu se represinta; in lupt'a si actiunea sa, — si spiritulu, nu se potè pune in catusie. De aci se nasce caus'a, ca *gubernelle absolutistice* — desf nu sta fetia cu ele o partida aprata — *inca sunt silite ca se faca concessiuni libertatii, si poporaloru, — dar numai poporaloru cari dovedescu taria de vietia!*

In o tieria constitutiunala, formarea partideloru, e iertata, pentru ca chiar si guvernulu constitutiunala a iesitu din atare partida, si deosebi din partid'a ce si-a aretatu mai multa taria si valore inaintea guvernului absolutisticu, ce a facutu concessiune libertatii, tierii si poporaloru.

Fetia cu partid'a, din carea a iesitu guvernulu, in tote tierile constitutiunale se afla si alte partide, formate intru interesulu mai de aproape alu tierii, pentru „*dreptulu mai bunu*“ alu poporulu, seu pentru drepturile unei clase din poporu, si pentru alte interese. Din acesta cauza in diferite tieri, diferite partide constitutiunale, seu anticonstitutiunale.

Scopulu fiecarei partide trebuie se fia „*binele publicu*“ si de regula pe fetia, acest'a li este devis'a, inse pe sub mana, si unu scopu mai indepartatu si ascunsu li este, la ceva contrariu binelui publicu. — E feroicita tier'a, unde scopulu fiecarei partide, e unulu, salutea patriei, fericirea natiunii sale; si diferinti'a intre partide e numai in unele principie neesentiale, si alegerea medilocorulu; si tote partidele se intrecu in aceea, ca carea voiesce si face mai multu bine pentru patria si natiune?

Unde intr'o tieria, sunt mai multe popora, sunt si mai multe interese publice, — si *totu poporulu, carele vre se documenteze esistinti'a sa, trebuie se pasiesca in actiune, formandu in simulu seu partida pentru interesele sale vitale, pentru drepturile ce i competu in societatea altoru popora, in statulu de care se tiene.*

Unu guvern constitutiunala, nu numai ca va iertà partidele a se forma, ba va intrà in corelatiuni cu densele, ca se esperieze ce pretindu interesele tierii si a poporaloru? si va nisui a se impacà cu tote elemi-

FOISIÓRA.

Cum ar fi cantatu Horatiu romanesce od. 9 din cartea III?

Horatiu si Lidi'a.

Horatiu:

Pre candu dragu iti eram tie
Si 'nca nime din juni nu cuprinsese cu
Bratiu-si umerii toi cei dalbi:
De catu regele persu mai fericitu traiamu.

Lidi'a:

Pre candu nu te 'ncantà mai multu
Alt'a, si nu stà Lidi'a dupa Cloe,
Mare nume-avea Lidi'a:
Mai splendidu de catu Ili'a*) Romei traiamu.

Horatiu:

Adi me semtiu rapitu de Cloe
Trac'a,**) multu iscusita'n ori ce cantare:
Pentru dens'a, dieu, voiu se moru,
Numai sorte se-i dea traiu 'ndelungu si bunu.

*) Sub Ili'a Romei se 'ntielege *Rea Silvia* carea nascu pe gemenii Romulu si Remu din imbratisiare cu dieulu Marte. —

**) Adecu: din Tracia!

Lidi'a:

Dar eu me topescu de foculu
Lui Calais Turianulu, fiulu lui Ornitu:
Douè morti moru pentru densulu,
Numai Sorte se-i dea traiu fericitu si lungu.

Horatiu:

Ce-ar fi, candu de nou ne-ar viri
Vechi'a draguste 'n jugulu seu celu argintiu,
Si lasandu pe dalb'a Cloe —
Usi'a-mi èr' o se stea Lidiei deschisa?

Lidi'a:

De si-i mai frumosu elu de catu
O stea, tu mai usioru de catu unu fluturu si
Mai natangu de catu Adri'a***) —
Totu cu tine-asiu dorì, se vietuescu, se moru.
V. Bumbacu.

Psalmulu filorù credinciosi.

Procura-mi dreptate, Ddieule! si decide caus'a mea contra unui poporu neubitoriu! (Ps. 43. st. 1.) Pentru ca ambu intristatu sub apesarea inamicului. (st. 3.) Apera-me de consiliulu depravatiloru, de la band'a facatoriloru de rele. (Ps. 63. st. 3.) Fa bine Dómnul celoru buni, si celor'a ce sunt cu anima curata. (Ps. 125. st. 4.) Si la tine Dómnul este mise-

***) Adecu: Marea Adriatica.

ricordi'a, pentru ca tu respalesci fia-caruia dupa faptele lui. (Ps. 62. st. 13.)

Eu voiu predicà dogm'a lui Ddieu; elu dise contra mine: Tu esti fiulu meu! (Ps. 2. st. 7.) Eu vestescu dreptate in marea adunare. Iéta, eu nu impedece buzele mele. (Ps. 40. st. 10.) Toti vor veni si vor manifestà dreptatea lui, carea a facutu poporulu celui nascutu. (Ps. 22. st. 32.) Ei urescu adunarea facatoriloru de rele, si cu nelegiutii nu s'iedu. (Ps. 26. st. 5.)

Arogantii uneltira contra mea mintiuna. (Ps. 119. st. 69.) Eu dieu contra aroganti, nu fiti mandri! si contra cei nelegiuti, nu innaltati cornulu. (Ps. 75. st. 5.) O anima inderetnica va fi departata de mine, pre celu reu nu-lu voiu cunoşce. Pre cel'a ce defaima intru ascunsu pe apròpele seu, si are ochi inganfati, nu-lu voiu suferi. (Ps. 101. st. 4—5.)

Nu voiu profaná aliantia mea, ceea ce trechè peste buzele mele nu voiu preface. (Ps. 89. st. 35.) Ochirea mea va fi asupra fideliloru tierii, ca se fia cu mine; cel'a ce ambla in calea onesta acel'a mi va servi mie. (Ps. 101. st. 6.) Generatiunea onestiloru (de omnia) va fi binecuvantata. Lumin'a resare intru intunerculu onestiloru. (Ps. 112. st. 2 si 4.)

Nelegiutulu o vede si se iritèza, scarnescu din dintii sei si se topesce, ceea ce do-rescu nelegiutii, pera. (st. 10.)

Adunati-mi pre cuviosii mei, cari in cheiara aliantia mea prin sacrificiu. (Ps. 50 st. 5.) Sacrificati, sacrificie de dreptate si sperati in Domnulu. (Ps. 4. st. 6.) Fiti toti cu anima solida si tare, cei ce aspira in Domnulu. (Ps. 31. st. 25.) Iéta! si frumosu si placutu este, candu locuiescu frati impreuna. (Ps. 133. st. 2.) Imprejurulu meu se vor adunà cei drepti. (Ps. 143. st. 8.) Celu dreptu infloresce ca finiculu, ca cedrulu in Libanon, cresce. (Ps. 92. st. 13.) In adeveru, celu dreptu capeta remunerare, dá, este unu Ddieu, acel'a judeca pe pamentu. (Ps. 58. st. 12.)

Bunu este Ddieu, catra cei cari sunt cu anima curata. (Ps. 72. st. 2.) Ddieu este refugiu; dreptu aceea, nu ne tememu de inamicu, chiar si de s'ar schimbà pamentulu, si s'ar clat' muntii in anim'a marii. (Ps. 46. st. 3.) Caci Domnulu va ordonà angeriloru sei, ca se te ferèasca in tote caile tale. Asupra leiloru si vipereiloru vei pasi, vei calcà pe pui de leu si de balauru. (Ps. 91. st. 11. 13.)

Si Domnulu a imultitu forte pre poporulu seu, si l'a facutu mai tare de catu inimicii lui. (Ps. 105. st. 24.) Si Domnulu i-a disu: cu prelungire de dile 'lu voiu saturà si 'lu voiu face se vèda ajutoriulu meu! (Ps. 91. st. 16.)

atm.

tele naturale ale țării, deca are intențiune de a fericii țier'a?! Pentru acest'a, sub regimul constituțional, popórale pasiescu mai pretensive pentru drepturile lor; căci sunt aduse în constituțiune la isvorul naturii, de unde si-potu turná tóte drepturile, de cari insetosiezá!

III. Starea constituțională, în țier'a acésta impluta de diferite popóra, cu diferite interese vitale si speciale, e indegetat'a și a poporului romanu de a-si formá o partidă, carea se se ingrigesca mai din adinsu pentru esistint'a genetica, natiunala si politica a poporului romanu. O partidă, carea a iesitu din poporu, traesce în poporu, si lucra cu elu dimpreuna la asigurarea tuturor intereselor publice ale poporului.

De aci urméza, că poporul romanu, numai o partidă si póte formá fétia cu gubernulu si alte popóra; că partid'a nu póte avé altu scopu de catu fericirea patriei, în carea locuesce, si fericirea poporului romanu ce se tiene de patria, si sustiene patri'a. Si acésta partidă, dupa constelatiunea politica de adi, nu póte avé altu nume, de catu partidă natiunala, partid'a poporului romanu.

Se reprivim în trecutu la pusetiunea nóstra politica si natiunala, apoi se revenim la firulu aci lasatu.

Noi romanii — desí se dice în lume că Ungari'a de 1000 de ani are constituțiune — pana la 1848 nu am potutu formá partidă nici natiunala, nici politica, pentru că nobilimea (nemesii) diferitelor popóra au fostu partid'a si natiunea politica a țierii, éra popórale apesate nu potea se aiba viétia publica. Si deca ici cole cate unu episcopu cu sufletu romanu, séu atare inteligente, a vrutu pe calea petitiunii se castige ceva pentru poporu, éra persecutati, si dusi chiar si în temnitá! Acésta iertá constituțiunea Ungariei pentru alte popóra. Rugarea cea mai nevinovata, intru interesulu publicu alu poporului, éra o crima politica. Éta aci impartasirea romanului la constituțiunea de 1000 de ani!

La 1848 nemesii diferitelor popóra, se schimbă în natiunea magiara, unic'a partidă si natiune politica, iertata, — si popórale, în locu de nobilime, capetara o natiune intréga asupr'a loru, — si romanii simtindu greutatea pusetiunii, se desceptara, si creara partid'a natiunala, pentru aপরera esistintii poporului.

Pana la 1848, romanii cei nemesi, legati prin constituțiune de aristocratia nobilime, nu numai că n'a facutu vre unu pasiu pentru desceptarea si usiurarea poporului romanu, ba se desnationalisara si pre sine, si se taiara de la trupina, în catu aflamú adi, că fruntea poporului romanu din mai multi seculi l'a paresitu si adésori de sfa. La 1848 s'a cutremuratu consciint'a poporului romanu dupa atata injurare, — si a simtitu tari'a, si a avutu mai putieni rétaciti în sinulu seu!

Dupa 1848 schimbărem nemtii pe magiari, adeca germanismulu pe magiarismu în domnia, si în lupta loru pana la 1861, pentru „stepanire“ ne desceptaramu si noi mai tare la viétia, si ne luminaramu pentru lupte natiunale si constituționale.

În aceste epóce, am vediutu candu am avutu si noi valóre politica, si candu nu; — cu némtiulu am esitu mai bine la cale, de catu cu magiarulu.

Némtiulu, în restimpu de mai multi ani a angagiatu si pe romanii în unele cauze la politica comuna, — si noi am datu man'a cu acésta, carii au datu man'a cu noi, si prin gubernulu din Vien'a an ajunsu la unele rezultate bune, la restaurarea confesiunilor romanilor, si la legile din 1863—4.

Magiarulu desí am traitu de seculi cu elu, inca nu ne-a angagiatu la o politica comuna nici candu. — Cu sudórea nóstra am ingrasiatu atatia aristocrati si domni de ai loru, si cu sangele nostru celu eroicu, am prémaritu numele loru; ne-a facutu diuasi fora plata a loru, si ni-a luat poporul si natiunalitatea în robota loru. Cu slabitiunea gubernului din Vien'a am cadiutu victima loru, si acum'a si acésta ne-a paresitu.

Numai banii, si feciorii nostri mai au pretiu.

III. Suntemu dara indrumati de politica loru, de legea naturala, de lips'a nóstra de esistintia, la poterile nóstre proprii, la noi insine, ca se ne desceptamú si mai bine, si se ne luptam pe terenulu natiunala, si constituționalu, pentru natiunalitatea nóstra, pentru numele de romanu, — deca poporul romanu

este inca tare ca se se apere de mórté politica si moralá!

Ni este greu, greu ca de la resufierea din 1848 în cóce se ni potemu recreá tóte elemintele de lipsa pentru viétia unei țierii, si inca nu potemu stá fétia cu ei în tóte punctele de lipsa, pentru că multi seculi am gemutu, fara drepturi de religiune, de natiune, de a castigá proprietate, de a intrá în diagaforii, iobagi cu trupulu si cu spirtulu, si 20 de ani sunt putieni pentru renvierea unui poporu lovit de mórté!

Între astfelu de imprejurari, romanii ori de ce principiu politicu ar si fi, ori absolutisti ori constituționali, séu dupa dical'a vechia: nici cu némtiulu nici cu turculu — liberali conservativi, si ori cum inca, trebuie mai ataiu de tóte se fia de politica natiunala! Suntemu putieni capabili de a purtá o lupta politica si natiunala, cu tóte partidele cele lalte; noi si numai noi — cei ce se numescu romanii — trebuie se damu fétia cu toti. — Nu potemu dice: Acuma unii se se retraga si se pasiesca altii, dóra mai buni romanii, mai intielepti, mai politici, pentru că luptatorii sunt putieni; asié dara acésta cari au primitu voturile romanilor, si sunt angagiati de sangele si omeni'a loru de a castigá si aপরá drepturi romane, trebuie se fia de partid'a natiunala.

Eh! dar vedemú că nu e visu, ci e fapta, vedemú — nu poporul — ci pe ablegatii romanii impartiti în partidă politica diakista si în partidă natiunala. Óre cere acésta interesulu natiunala? Óre e pre innalt'a diplomatia si politica a unoru barbati? séu în sensulu strinsu egoismulu propriu a loru? Interesulu natiunala nu póte cere, ca se alergi dupa caruti'a carea nu te ascépta. Innalt'a diplomatia a potutu se prevéda de la inceputu, aliantia áuora, în contra esistintiei popóralor. Remane dara constatatu numai egoismulu propriu.

S'ar poté pune întrebarea si partidei natiunale. Si va poté responde că ori în ce imprejurari si fétia cu ori cine aপরá interesulu natiunii, esistintiei romane, că are convingerea că detorint'a natiunala si-o implinesce, că se lupta în partea acésta, unde s'a redicatu flumaru dreptulu naturalu, ce l'u cunóscé tóta lumea, a dreptatii, si libertatii adeverate.

Inse se mai punemú noi întrebarea, că romanii diakisti, séu fia si gubernamentali, s'au aliatu cu gubernulu magiaru, în numele loru propriu, pe socóta personala, séu în numele natiunii, din ale careia voturi esira? Si vice versa: óre gubernulu tratéza cu ei ca cu nesce ómeni dupa numele loru de proleca, séu casu cu barbati natiunii? Se cercamú rezultatulu, si acésta va responde!

Din trecutul de 7 ani avomú esperiint'a, că romanii de acésta diakisti séu gubernamentali fura redicati la posturi si ranguri innalte, — éra poporul romanu nu numai că s'a rempínsu si de pe terenulu de dreptu ce l'a avutu, ba fu bagatu în pericle, si mai mari natiunali. Asié dara si gubernulu pe romanii diakisti, partidă gubernamentală, i privește de persóne cu cari si-face elu servitiile sale, în contra romanilor, — si nu de reprezentantii natiunii romane.

Si nici nu potú avé alta valóre. Că deca ar lucrá ei intru interesulu romanu, deca ar fi priviti de ablegatii si mai marii romanilor, atunci am poté precunóscé, că gubernulu prin ei si-a legatu corelatiuni de impacare cu poporul romanu; inse acésta partidă diakiana de la dieta si unii prin țiera nu a potutu nici în cestiu — cari nu amerintia teritoriulu patriei, dupa pretestulu magiarilor — de a castigá vre unu rezultat. Unde e intarirea statutelor congrusului din Sibiu? Unde e conchiamarea sinodului greco-catolicu de la Blasiu? Unde e aপরera scóleloru nóstre popurale? Unde e limb'a romana? etc.

Ce a facutu dara gubernulu pana acum'a de dragulu romanilor diakisti, pentru poporu? Si ce a devenitu ei în ochii poporului? de catu slugi la strainii séu nesce marionete, ce le jóca o mana ascunsa, pre cum vre?

IV. Éta puntele de plecare, din cari potemu judecá pe romanii de ambele partide, si deosebi pe acésta, cari atunci sunt virtuosii si curagiosii deca lovescu în poporul romanu, si persecuta pe fiii adevérati si cu caracteru nepetatu ai lui! Trista esperiint'a! Si ei credú, că în tóta diu'a natiunea ii va ascépta cu vi-

tielulu grasu candu vor rentórcé, ca fiulu retetacitu?!

Nu credú se esiste la atare natiune, partidú — ori de ce colóre — politicu, iesitu din poporu, si se lucre în contra intereselor poporale, inse deca existe, acésta s'a formatu pentru interese personale si de clasa, spre gefuirea popóralor. — Unor'a li-ar poté servi de exemplu chiar portarea partidelor magiare de la 1861 în cóci fórá cu regimulu din Vien'a. Partidele se întrecu spre a castigá pentru patria si natiunea magiara, éra nu de a cutropí esistint'a loru.

Partid'a natiunala, mai totu acésta, carea în tóte timpurile a fostu natiunala, a suferitu multe lupte fara rezultat si devingeri triste, pentru că romanii cei nobili mai demultu, si adi deacoromanii sunt insirati în taber'a straina; partid'a natiunala a portatu inse invingeri morale mari, pentru că poporul a devenitu la cunoscint'a si convingerea de a cunóscé pe acésta cari se lupta pentru viétia lui — pentru că dreptatea si spiritulu tempului sunt ajutatarii partidei natiunale, si invingerea se castiga cu acésta incetu, inse cu taria mare, — pentru că acésti ajutatarii au aপরatu de seculi viétia poporului, de mai existe între atati inimici.

Partid'a cea de nemesi a romanilor, éra partidă de clasa, éra magiara, — constituțiunea a pus'o chiar în contra popóralor țierii; partid'a deachiana, ce se vede că stepanitorii o creéza în lips'a acéstei de nemesi, — deca ca dice că e romana — inca nu a potutu medilocé pe barb'a sa, de la stepanitori nici unu faptu de dreptate pentru natiunalitatea romana, nu póte dovedi că au politica intieleptă pentru interesulu poporului romanu.

Acésta partidă diakiana, nici nu lucra dupa atare programa, pentru că inca nu si-a publicatu vre o programa. În urmăre nici nu póte existe ca partidă romana, din partea poporului romanu, — si în catu apriatu se tiene de program'a partidei diakane, se privește ca lipitóre de acésta partidă, ca una ce a trecutú din poporu, si nu mai existe în poporu, ci existe între magiari.

Tóta actiunea loru sta din acésta, ca se lucre în contra partidei natiunale pe la congregatiuni, alegeri, si dieta, — fora ca se aপরá interesulu romanu din altu principiu, si altu motivu, ci partisanii pasiescu apriatu în contra poporului, fara ca se arete ori pe ce terenú vre o fapta natiunala. Program'a loru sta din „Igon“ si „Szavazunk“ în dieta, éra pe a casa, din nesce expresiuni casu candu ar fi atate sentintie de oracule.

Asié se pórtá si unii episcopi pre a casa, si unii diregatori prin comitate. — Acésta si-tramitu secretarii loru se jóce role politice în numele diecesei, si din ce face atare secretariu mai mari scandale, dovedesce mai tare alipire catra partid'a sugramatóre de drepturile natiunale. Tóte ni se amerintia, — si secretarii jóca alarip'a de bucuria!

Si voi toti intieleptii politice de înterese, credeti că nu va veni timpulu, ca natiunea se ve traga la respundere, că profanati numele ei dicendu că sunteti romanii — si lucrati în contra ei?

Istori'a a mai vediutu multe natiuni tiendenu judecata asupr'a filorú sei necredinciosi. T. Mauru.

Reforme în clerulu romanu.

În diléte trecute avui rar'a norocire a conveni cu unu barbatu de renume, cu care între multe altele discutáramú cu sinceritate despre situatiunea nóstra politica, desveliramú în deplina golitate intentiunile guvernului facia cu caus'a natiunala, si tendintiele reutacióse cu scólele comunale cari au a se pune în viétia; cu unu cuventu vorbiramú multe intru interesulu natiunii, si cu durere ne aduseramú a minte că între atari imprejurari se mai afla romanii cari lapediti de consciintia, perfidi de numele natiunii se fatu uclita marsiava si calá mamei loru, — între atari dureróse discusiuni ca de o consolare ni aduseramú a minte si de clerulu romanu, pre care-lu critisarathu fora crutiare în scaderile lui, inse ne tresari prin minte, ca o'radia de sperantia: că în trecutu si la regenerarea natiunala multu a contribuitu clerulu, si spre viitoriu inca avemú de a pretinde ca se sté stavila în contra desnationalisarii.

Acésta ne fu obiectulu, si precum mi se pare ambii ne uniseramú în principie, pare-

mi-se pentru că ambii dorimú ca natiunea romana se aiba unu cleru zelosu, inteligente si corespondietoriu timpului presente.

Ni éra devisá a se fimu folositori, se punemú clerulu în activitate, si în acéstea desbateri, deveniramú la acéa durerósa circumstare, că recunoscaramú: că clerulu nostru în pusetiunea sa de facia, este mai multu pe unu tenu a fanaticismului, de catu ca acésta se-si cunóscá în deplinu chiamarea preotiésca, — timpulu se vede a fi trecutú preste elu si elu remase amortitu sub catenele calugaresci, nu s'a deceptatu ca se cunóscá că civilisatiunea striga: la lucru, la lucru căci omulu lenei este omulu perirei!!

Noi nu dorimú ca clerulu rom. cu timpulu se devina în perplesitate preotiloru papistasi, — ne ferésca Ddieu, — noi trebuie se invetiámú din reulu lor si se dorimú: reforme dupa postulatele de acum; căci altcum poporul singuru se va desceptá si atunci va observá: că clerulu nostru se obtrude si adi cu misterie si se disputa cu steele.

Clerulu nostru trebuie se fie eschisivu romanescu, se cugete, se lucre si se simta romanescu, acésta e unic'a tarie, unic'a sperare, ca elementulu magiaru se nu ne cutropésca, si civilisatiunea lorú se nu ne amagésca.

Eu nu am multa sperare că politica magiara ni va concede, — de o cam data vedindu-ne neorganizati în tóte lucrurile natiunale, — atari drepturi ca se fimu ascurati; ba vedemú, că din ce periculu este mai mare — pretensiunile nóstre batjocurii, barbati nostri suspitionati si poporul geme sub vérg'a absolutismului constituționalu — pentru că, precum dicu, suntemu în disordine cu cauzele nóstre proprie, séu mai bine disu: la vét'ra nóstra natiunala, nu suntemu, si nu ferbemú romanescu. Politica magiara este traditionala, nu putemú avé incredere în ea, pana accésta manipuléza numai unguresce, ei sunt chiar la domni'a lui *Apá fi*, si noi ar trebui se crescemú multu putinu pe unu *Sav'a*, ca se remanemú romanii.

Durere, sub program'a clerului nu putemú fi ascurati, neci a ne laudá, că acésta este óre care proprietate natiunala, pentru că este cu multu mai debila în momentele civilisatiunii a stá stavila cu ea, în timpulu fortiei si a barbarismului nu dicu, dar acum stupiditatea este dejá predomnita si sedusa de istetiunea politica — si se derima o programa care consta din o episoda nescocita pe arbitriu si placere.

Éta epigram'a, séu vre se dicu program'a clerului nostru:

Sunt 3—4 preoti în una comuna, prin urmăre, a patr'a septemana vine unulu în activitate, si atunci vai de elu, are se faca séu se papagáesca una misa sub care adórmé micu si mare, si apoi dupa misa se tangué la frundia si érba, că catu e de grea chiamarea preotiésca, si apoi pentru acésta ustanéla i trebuie 4 septemani recompensa ca se se póta restaurá, — multu putinu are de lucru se ingrópe, se cetésca slusb'a Marelui Vasile cu care apoi vindéca de minune pe nebuni si hipocondristii. Cu economi'a nu se ocupa, — de unu timpu în cóce, — pentru că este preotu de moda, adeca argumenta cu dibacie că preotulu ni-u se cuvine a manipulé agricultura, si apoi multu putinu cate odata adi si prin jurnalele nóstre cate unu articulu în favórea loru, si elu apoi se tangué amaru: că e grea chiamarea unui preotu — lenea, dieu lenea, apoi lu duce la rele si scandale; de aci vine că preotimea nóstra este calificata de necorespondietória; de aci vine că e seraca ca vai de ea, de aci vine că preotii ducú o viétia plina de intrige, — ei apoi în atari imprejurari ni se plangu, că poporul nu mai simpatíséza cu elu, si condaculu nu mai ample saculu!!

Putina-escéptiune, dar spunu francu acésta este program'a clerului nostru eredita, si de minune că acésta în puterea atatoru e vineminte progresive, si necesitat' natiunale nu s'a straformatu cu nemicu, ci stá asié pe cum au creat' o leniosii de calugari. Nu voiú se punu vin'a pe clerulu romanu, pentru că-i cunoscú pre bine trecutul vitregu, i cunoscú misiunea impusa numai a popandosí. Ci vre numai se dicu, că acum au trecutú acelu timpu si ar fi cu scopu a ne desbracá de popandosie, si a ne reformá instituttele de invetiamentu în care clerulu romanu se cresce, căci cu durere vedemú, că în acésta tinerimea si adi se maltratéza cu sacuturi de cari în viétia

nu are nici un folos, bá putem afirmá cu esperiintá cã teologii nostri in acelea institute nita si ce au invetiati pe aiea.

Eu in aceste institute vedu merulu reulu, si chiar aceste nu sunt corespondietorie, — nu dicu cã pentru altii nu, — dar pentru noi romanii cunoscendu-ne bine pusetiunea dicu cã nu sunt corespondietorie; pentru cã noi avem lipsa ca preotii nostri se pasiésca in viétia cu sciintia folositoria si se vedemu de la ei lucruri positive, — cãci religiunea acum este propagata, si o invetiãmu si noi din pruncia pana la mórte, si scimu cã poporul rom. nu este nici paganu nici selbaticu ca se avemu a face misionari intre elu, — cu i este placerea, placa si mérga la *India* si *Japonia* si implinésca-si placerea, dar noi romanii multiamita lui Ddieu toti suntemu crescini buni.

Dupa parerea mea a-si afli cu scopu ca se putemu dá o alta viétia clerului, in Teologiele romanesci se se propuna acestu sistemu de studie.

1. *Dogmatic'a.*
2. *Istori'a besericésca.*
3. *Medicin'a,* ca preotulu se fie nu numai rugatoriu ci si vindecatoriu, si mai vertosu afli de lipsa sciindu pusetiunea preotiloru in sate indepartate, si apoi cu slusbele precum scimu nu cam potu curá. etc. etc.

4. *Econom'a.* Cunoscendu starea poporului nostru economu si inundarea strainiloru prin satele lor, e de necesitate imperativa ca clerulu se aiba cunoscintie temeinice despre acestu ramu de sciintia, ca se póta instruí poporulu a rivalisá si tiené concuirtia cu strainii.

5. *Literatur'a si istori'a nationala.*
6. *Pedagogi'a.*
7. *Legislativ'a civila in nesu cu cea besericésca.* Incuercaturile afurite in cari devine poporulu prin advocatii moderni, cari ducu poporulu la sapa de lemn, ne constringe a vedé de lipsa ca preotii se aiba si aceste cunoscintie, a puté scapá poporulu de aceste talharie.

Imparta-se apoi aceste studie asié ca in cursu de 4 ani se putemu dice cu superbia: *avemu preoti apti si folositori poporului, si religi'a nostra cea romanésca este cea mai buna.* Si atunci clerulu nostru éra va fi o stavila puternica in contra iniuciloru, decumva acel'a se va intrupá prin iubire si activitate cu poporulu, nu va fi arnia care se-lu mai desparta si se-lu cucerésca.

E acést'a o cestiune cu care nu mai putemu tragená, nici a o lasá in voi'a prelatiloru nostri cari ni dau dovde de unu lungu trecut, cã in acést'a cauza nu facura chiar nemicu. Sinódele diocesane daca se vor conchiamá, speru cã reformarea clerului o va luá seriosu la desbatere, cu atat'a mai vertosu cã reulu si periculu este cu multu mai insemnatu de catu se-lu mai putemu suferi.

Cato.

* * Pesta, in 25 iunie n.

(*Die'l'a Ungariei*) tóta septeman'a acést'a o petrecé in afaceri secundarie, petitiuni pentru a trage lini'a ferata pre la unu orasiu séu altulu, incuviintiarea dorintiei espresa de diet'a croata d'a nu se vinde padurile erariali din acea tíera scl. Ceva de interesu nationalu n'am de pomenitu. Acum'a de cateva dile se desbate proidptulu de lege pentru organizarea justitiei, séu mai bine dicendu: pentru denu-mirea judecatoriloru. Desbaterea va durá lungu timpu.

Unu incidinte din siedinti'a de astadi merita se fie scrisu: Horváth, ministrulu de justitia, la inceputulu siedintiei luandu euventu in cestiune personala, declara cã se sente vatematu de spressiunea de ieri alui Irányi carele disese cã ministrulu amatratatu demórte pre urlu omu condemnatu fora de lege (Böszörményi). Ministrulu afirma cã prin aceaspressiune i s'a lovitú onórea, deci nici ca ministru nici ca deputatu nu mai póte se ocupe locu in casa, pana ce nu i se va dá satisfacere deplina in fati'a casei. Astu-felu esf din casa intre aplausele deachistiloru.

Gajzago propuse: „Comissiunea de imunitate va proieptá modulu satisfacerii ce se va dá in fati'a casei, si care modu va fi apoi observata si in venitoriu la casuri de acestea.“

Deák propune ca in protocolu se esprima cas'a cã desapróba cuvintele lui Irányi. Se incepe o desbatero lunga.

Presedintele pune la votu intrebarea: Desapróba cas'a cuvintele lui Irányi, séu nu? Stangele esu din sala, nu vor se voteze. Deachistii singuri respundu cã dá, ei desapróba.

Sa' Nicolaulu-Mare, 15 iunie.

(*Alegerea dlui Dr. Eugeniu Mocioni de ablegatu.*) Die Redactoru! Me sentiu fórte fericitu, cã si cu ocaziunea acést'a mi s'a venitú rol'a multu placuta, de a scrié despre alegerea deputatului dietale din cerculu nostru electoralu. Dar nainte de ce asiu face acést'a, fia-mi permise unele observari mai generali, cari fiindu in legatura cu alegerea facuta in 22 martiu a. c. nu potú se nu atingu si de acestea.

Onor. publicu romanu si-va aduce a minte, cã in cerculu acést'a a fostu alesu de ablegatu dietale multu amatulu nostru barbatu anteluptatoriu Dlu Vincentiu Babesiu, desí alegatorii cercului acestuia au sciut'o pré bine, cã dlu Babesiu esto alesu cu aclamatiune in cerculu Sasca ce-lu representá in 61, si 65; — dar stim'a nemarginita, ce o pastréza totu su-fletulu romanu catra acestu barbatu eminent, si plinu de merite pentru natiunea nóstra n'au potut'o manifestá alegatorii cercului acestuia intr'unu modu mai eclatantu, de catu candu si-pusera increderele in persón'a lui multu stimata, alegendu-lu si in cerculu acést'a de deputatu, care n'a avutu inca fericirea de a fi representatu prin unu barbatu romanu in diet'a tierii. Nu ne indoimu nici pe unu momentu cã rezultatulu alegerii aceleia a implutu de bucuria pepturile acelor'a, cari s'au interesatu pururea de interesele natiunei nóstre periclitate; dar bucuri'a acést'a a duratu pré scurtu timpu, cãci multu amatulu nostru alesu a depusu mandatulu cercului nostru, primindu pe cel'a din Sasca. Si aci trebue s'o marturisimu sinceru, cã faim'a acést'a mi-a causatu multa superare; dar curundu ni se terminá superarea acést'a, pentru cã multu amatulu nostru alesu a binevoitu a-si rectificá pasiulu seu intr'unu „Apelu“ adresatu prin organulu DVóstre „Albin'a“ catra alegatorii cercului nostru. Argumintele plausibili din acelu „Apelu“, ni-au convinsu pe deplinu despre necesitatea pasiului facutu, si ni-au straformatu superarea nóstra intr'o bucuria straordinaria vedindu pré chiaru, cã ilustrulu nostru barbatu s'a despartitu numai „din necesitate“, si pentru „postarea intereselor nationali“, de catra cerculu nostru. Cãci in adeveru, déca se tienea dlu Babesiu de mandatulu cercului nostru, atunci majoritatea dietei nimiciá nesmintitu alegerea acést'a — desí protestulu Rónaistiloru nu cónstienea in sine nici unu motivu decidietoriu; — pentru cã ce nu este cu potintia la o majoritate, a careia argumentu mai putinte este „votisarca“? si asié cerculu nostru nu mai deveniá representatu prin romanu de partid'a nationala cãci la conscriptiunea nóua ar fi procesu domni magiari ca la Temisior'a. Altcum prin pasiulu acést'a dlu Babesiu éra eschisu din diet'a Ungarici, si acést'a nu o póte dorí nici unu sufletu de romanu, ca unu luptatoriu atatu de aprigu se absentu din falanc'a mica, dar neclatinavera a anteluptatoriloru nationali.

Astfelu priependu noi caus'a, am ascultatú cu tóta promtitudine de suatulu prudinte a multu stimatulu nostru barbatu, si am candidatú fora intardfare de ablegatu unu barbatu totu de acele-si principie si ereduu politicu, am candidatú unu membru din acea ilustra familia, ce o stima intrég'a Romanime. Numele Mocioni este garantia destula pentru aperarca intereselor nóstre nationali, si noi ne tienemu de fericiti, cã ni s'a datú éraasi ocaziune atatu de placuta, ca se ni potemu manifestá sentimintele nóstre de aderintia catra principiele profesate de acést'a familia multu meritata — alegendu pe dlu Dr. Eugeniu Mocioni de ablegatulu nostru.

Premiendu aceste, trecemu la descrierea alegerii carea s'a intemplatú in 9 iunie st. n. Delocu dupa primirea „Apelului“ susatinsu candidaramu cu unanimitate pe dlu Dr. Eugeniu Mocioni de fiitorulu nostru ablegatu. Diu'a de 9 iunie se acceptá cu multa nerabdare, ambele partide desvoltau o energiá admirabila — dar in tacere, in secretu — in catu ti se pareá, cã nici nu se intereséza de caus'a alegerii. Capii partidei Mocioniane duceau o tactica fina, si precauta, contrarii inca escelau in privint'a acést'a. In 6 iunie se respandi faim'a pré placuta, cã ilustrii nostri barbati

nationali dnii V. Babesiu si Dr. Alesandru Mocioni se afla in mediloculu nostru. Bucuri'a si entusiasmulu alegatoriloru nu se póte descrie. Numai de catu se adunara alegatorii — dupa servitiulu divinu — in scóla, si emitendu o deputatiune, carea se invitepe ilustrii óspeti la conferintia, cari cediendu dorintiei generali se infatisiara, éra multimea coadunata ii intimpiná cu „jivio“ si se „traiesca“ frenetice. Dlu Babesiu motivandu-si abdicerea, adunarea o primesce cu urari entusiastice; éra candu intoná, cã si d'ací nainte se fimu solidari, si se alegemu unu barbatu totu de programulu acel'a nationalu, multimea erupso in „jivio“ si se traiesca Mocioni, la ce dlu Dr. Alesandru Mocioni respunde cu inascut'a-i elocintia, cã nu póte de catu numai se se bucare, candu vede cã solidaritatea si aderint'a la Programulu nationalu este totu atatu de mare, ca si la alegerea prima; éra in catu cerculu acést'a si-a pusú increderea in fratele dsale, róga conferint'a se primésca caldurós'a sa multiamire in numele candidatului absinte. Adunarea erumpe in urari entusiastice pentru ilustr'a familia Mocioniana.

Dupa acést'a mórsera prin comunele, cari apartienu cercului nostru; pretotindene érau intimpinati cu celu mai mare entusiasmu. Sosi diu'a de 9 iunie. Pre catu de secréta si misteriosa ti se pareá portarea ambelor partide nainte de alegere, cu atat'a mai supriindietóre éra in diu'a de alegere. Partid'a Mocioniana éra totu atatu de compacta, entusiasmulu totu atatu de mare ca si la alegerea trecuta, ce observandu contrarii — cari abic érau vro 200—300 — se retrasera, éra la intrebările indatinat ale presiedintelui — partid'a nóstra proclamá cu unanimitate pe dlu Dr. Eugeniu Mocioni de ablegatulu cercului Sa' Nicolaulu Mare.

Preotimea nóstra si cu asta ocaziune a escelatu. Dd. Preotii Telescu, Andronu si desclinitu dlu Protopopu V. Grozescu a desvoltatu unu zelú si aptivitate admirabila, prin ce si-au castigatu stim'a tuturor Romaniloru din cerculu acel'a. Nu potemu trece cu vederea, se nu amintimu ceva si despre judii comunali. Pre candu in alte ceruri — chiar si in cele curate romanesci — mai toti judii comunali trebuia se voteze contra candidatulu nationalu; pre atunci in cerculu nostru judii comunali nu numai cã au votatu pentru candidatulu nationalu, ci chiar ei au fostu conducatorii poporului. Asié d. e. judele nostru comunalu dlu Eutimiu Buneiu nu numai cã a votatu prim'a óra pentru dlu Babesiu, si acum'a pentru dlu Mocioni — desí éra amenintiatu — ci a desvoltatu o energiá laudavera, prin carea a castigatu alipirea conationaliloru sei. Totu astfelu de lauda merita si cei din Cianadu, Igrisu, Saravale si S: Petru. Si acum'a incheiu ordurile aceste cu se traiesca fostulu nostru ablegatu dlu V. Babesiu, se traiesca ablegatulu nostru dlu Dr. Eugeniu Mocioni. C.

Langa Sebisulu s. (Transilvania) iunie.

In nr. 46 cetiramu cã d. parocu A. P. din Unedóra ar fi venitú in comun'a nóstra Laneremu in timpu de nópte, si ar fi medlocitu o rogare catra consistoriulu archidiece-sanu pentru a miciorá plat'a (ferdelctiele) preotului carele va ocupá parochi'a nóstra vacanta.

Interesulu ce-lu pórtá on. publicu pentru prosperarea afaceriloru nóstre bisericesci, ni impune de detorintia a dá socóta esacta despre adeverat'a stare a lucrului.

In comun'a nóstra sunt „fii de ai lui Aronu“, dar noi tienemu la statutulu organicu. Sant'a Sa A. P. a venitú la noi diu'a la 3 óre dupa médiadi (nu nóptea) éra sér'a nu fu trecere. Ni-a spusú statutulu, si intru inticlesulu statutului am facutu rogare catra ven. consistoriu archidiece-sanu ca se ni permita candidatiunea. In rogare nu e nici poména despre ferdelctie. La tóta intemplarea nu ar poté fi d. A. P. care se scirbe ceva din venitele bisericeci, candu S. Sa a lucratu atatu de multu chiar si prin procese pentru a dobandí si a ascurá bisericeci averea ce i se cuvine, dar carea éra trasa la indoiéla.

Acum rogarea nóstra este la ven. consistoriu, la locu bunu si competinte. Deci on. publicu póte fi incredintiatu cã nu se vor comite abusuri, ci vom urmá intru tóte statutulu.

Unu lancremeanu.

Romania.

Bucuresci, 25 iunie. (Telegramu) Unu atentatu s'a facutu a supr'a ministrulu Cogalnicianu, dar n'a reesitu. Vinovatulu e datu in manile justitiei si a marturisu intentiunea sa. Monitoriulu de astadi publica inchiderea camerei si desfacerea senatului.

Statutele Societatii „Romanismulu.“

Cap. I. Despre Societate.

Art. I. Se constituie in Bucuresci o societate sub numele de „Romanismulu.“

Art. II. Scopulu societatii este sustinerea si infflorirea „Romanismului.“

Art. III. Mediele pentru ajungerea scopulu societatii sunt:

- Intruniri,
- Conversatiuni,
- Lecture si disertatiuni,
- Adunare de literatura populara scl.

Art. IV. Societatea, dispunodu de fonduri, va tramite din sinulu seu, in partile locuite de Romani, membri insarcinati pentru realizarea celorlute dise in art. III.

Cap. II. Despre membri.

Art. V. Totu Romanulu póte deveni membru alu Societatii.

Art. VI. Membrii societatii sunt:

- Activi,
- Onorifici,
- Corespondinti.

Membrii activi sunt aceia cari participa directu la adunarile societatii si la ori-ce lucrare si sarcina a ei;

Membri onorifici, caror'a societatea li confere acestu titlu in urm'a servitieloru recunoscuté de ea; si

Corespondinti, cari tinu corespondintia in interesulu societatii.

Art. VII. Veri-ce persóna voiesce a face parte din societate, trebue se fia propusa comitetului de unu din membri.

Admisiunea sa se face in adunarea societatii prin majoritatea absoluta de voturi a membriloru presinti.

Cap. III. Despre fonduri.

Art. VIII. Fondurile societatii constau:

- Din tasele respunde de membrii societatii,
- Din diverse donuri, ce vor incurge in cas'a societatii din bun'a vointia a amiciloru Romanismului.

Art. IX. Tasa ordinara a fia-carui membru este de lei doue-dieci si patru (24) pe anu, respunsa in rate lunare séu trimestriale.

Art. X. Presedintiloru de onóre, vice-presedintiloru de onóre si membriloru de onóre li remane facultatea de a contribuf la fondurile societatii cu catu li dietéza patriotismulu.

Cap. IV. Despre siedintie.

Art. XI. Bibliotec'a, jurnalele, cabinetulu de lectura, siedintiele comitetului si ale societatii se vor tine in localulu ei.

Art. XII. Presedintele convóca adunarea societatii la fia-care jumetate de luna. La casu de trebuintia se póte convocá si in siedintie straordinarie.

Art. XIII. Presedintele deschide adunarea printr'o dare de séma, in numele comitetului, despre lucrarea, starea si progresulu societatii.

Art. XIV. Decisiunile adunarii se iéu prin majoritatea absoluta de votu a membriloru presinti.

Art. XV. Membrii absinti se considera ca invoiti cu decisiunile adunarii.

Art. XVI. Atributiunile adunarii societatii sunt:

- Alegerea comitetului prin votu secretu,
- Esaminarea socotelorulu pe fia-care trimestru,
- Alegerea comisiuniloru necesare,
- Votarea bugetului,
- Numirea presiedintiloru si vice-presiedintiloru de onóre, membriloru onorifici si corespondinti,
- Decisiunea asupra propuneriloru facute de comitetu, relativu la ori-ce medic prin care s'ar poté ajunge scopulu societatii.

Cap. V. Despre comitetu.

Art. XVII. Comitetulu societatii se compune numai din membri ai societatii si a nume din 9 membri:

Unu Presedinte,
Doui Vice-presedinti,
Trei Secretari,
Unu Cassariu si
Doui Membri.

Art. XVIII. Comitetul p^ote av^e sub-comitete in partile locuite de Romani.

Art. XIX. Presedintele comitetului presiede in adunarile societatii.

Art. XX. Comitetul se alege pe unu anu. Membrii potu fi realesi.

Art. XXI. Presedintele convoca comitetulu o data pe septemana; cerendu trebuin^{ti}a, lu p^ote convoca si de mai multe ori.

Art. XXII. Comitetul represinta societatea 'n afara; ingrijesce de averea societatii, de observarea statutelor si cescuta decisiunile adunarii.

Art. XXIII. T^ote chartiele, in numele societatii si ale comitetului, au se fia subscrise de presedinte si unu secretariu.

Cap. VI. Dispositiuni generale.

Art. XXIV. Societatea incepe anulu seu de la 24 januariu.

Art. XXV. Titulu si scopulu societatii nu se potu schimb^a nici o data, fara desfiintarea incesi a societatii.

Art. XXVI. Modificatiuni in statute nu se potu face, de catu fiindu presinti d^oue treimi din numerulu totalu alu membriloru si numai cu majoritatea de votu a d^oue treimi dintr'acestia. O asemenea propunere trebuie subscrise de trei membri si sustinuta de alti cinci.

Art. XXVII. Adunarea va av^e unu regulamentu, dupa care au a fi conduse desbaterile adunarii in siedintiele ordinario si straordinarioe.

Art. XXVIII. Candu fondurile societatii se vor urca la sum'a de peste 50 galbeni, comitetulu va lu^a mesurile ce va crede nemerite pentru fructificare.

Art. XXIX. La casu de disolutiune a societatii, fondurile sale se vor impartⁱ ca ajutoriu egalu la studintii romani fara medil^oce din t^ote provinciile romane.

Aceste statute s'au votatu in adunarea generale a societatii de la 23 februaru 1869.

Presedinte: Ionu A. Bratescu.

Secretari: G. Dem. Teodorescu, G. Comsia.

(Scopulu acestei societati fiindu si adunarea de literatura populara, va se dica suplinirea unei necesitati dintre cele mai sentite, — ni permitem a invit^a pre on. publicu la imbratsiarea acestei societati si la conlucrare. Primiramu totodata si regulamentul societatei, carele, precum se intielege, trat^eza numai despre modulu administratiunei afaceriloru, deci credem de prisosu a-lu produce c^oci fiecare membru va primⁱ la intrare unu asemene esemplariu de regulam. daca vre se scie cum procedu oficialii societatei. Red.)

Serbia.

Craguevati, 25 juniu. (Telegramu) Ieri s'a deschisu Scupcin'a (adunantⁱa nationala legelativa) prin cuventu de tron, in care dice regintⁱa c^oci fiindu constitutiunea invecchita, s'au gatitu proieptele pentru o noua constitutiune precum este mai acomodata recerinteloru moderne. Astadi scupcin'a s'a constituitu, alegendu-si presedinte pre Carabiberovici, bancariu din Belgradu, de vicepresedinte pre Tuzacovici. La ordinea dilei este: adresa la cuventulu de tron.

Economia.

Bucatele mai in fie-care septemana se scumpescu cate cu 20—30 de cruceri de o mesura, din cauza c^oci timpul acestu rece fiindu nefavoritoriu semenatureloru, nu se prevedu secerisie imbucurat^orie. Cumperatori din strainetate vinu multi. In 25 iuniu in tergulu Pestei, gr^oulu de 88 Z se platⁱa cu 4 fl. 50 cr. de 88 Z cu 5 fl. 45 cr. Secar'a 3 fl. 40 — 3 fl. 45. In acea di in tergulu Vienei, gr^oulu de 82 Z se platⁱa cu 4 fl. Preste totu, cercarea si cumperarea e mare. Ieri si astadi (26 l. c.) timpul incep^u spre bine dar totu nu e caldu de ajunsu.

(*) Societate comerciala pentru produptele de padure. Se forma in Viena, cu unu capitalu de 15 pana la 20 de milio^{ne} de florini. Presedinte este Escelentⁱa Sa contele Wydenbruck, vicepresedinte primu Esc. Sa

contele Antoniu Forg^ach fostulu cancelariu de curte alu Ungariei. Consiliulu (comitetulu) administrativu alu societatei a otaritu se-si estinda activitatea sa nu numai a sup^ra tieriloru austriace ereditarie ci si a sup^ra Ungariei, Transilvaniei, granitielor militare, Croatiei sel. Ac^o face multe neg^otia desclinitu in Boemi'a, si sp^era folose si mai multe desclinitu in Transilvani'a. Spre scopulu acest'a, consiliulu astern^u o petitiune la ministeriulu ungurescu pentru a dobandⁱ concessiune si recunoscere statutelor. Delocu dupa improtocolarea firmei, societatea si-va publica program'a, despre carea nu vom lipsⁱ a lu^a noti^{ti}a pentru informarea cetitoriloru nostri cari vor av^e de cugetu se intre in neg^otia cu a-c^esta societate. Pentru cei ce ar dorⁱ legaturi cu societatea inca de acum, insemnamu cumca cancelari'a provisorie e in Viena, Opernring nr. 13.

(*) Comunicatiunea intre Bucovin'a si Romani'a era forte anevoia, in mani'a necesitatei. Acum, dupa noulu tratatu postalu intre Austri'a si Romani'a, post'a comunica in fie-care di intre Cernauti si Mihaileni cate cu o carutia pentru patru persoane, dar primesc numai cate trei caietori. Pentru o mila de pamentu se respunde de o perso^{na} cate 40 de cruceri. Sarcin'a libera e, cate pentru o perso^{na}, de 30 Z. — Intre Suc^ev'a si Folticeni anca comunica post'a de trei ori in septemana.

VARIETATI.

Regimentulu romanu de frontiera, juniu. De dupa statutulu militariu scolele nostre se administrau de comandantii stationali cercuali si regimentali, cari pro langa altele aveau pov^ora de a si esamen^a tinerimea romana scolastica des^o parte din oi nefindu de natiune de romana, nesciindu limb'a (romana), la astu-feliu de esamene faceau si comandau felurite metoduri, in catu betii invetiatori nu mai sciau de cine se se tina, de acestia ori de directorulu loru nationalu carele avea numai a visit^a scolele odata pe anu. Preste ac^estea, de doi ani inco^{ci} scolele romane dupa o ordine ministeriale se esamina si de catra primulu docinte germanu de d^oua ori pe anu; — o lucrare de totu si^oda si pre nepotrivita c^oci acestu individuu nu este de natiune romana, ba ce e mai multu, nu scie macar unu cuventu romanescu; si ce e erasi mai multu cutezatoriu, a inceputu a se exprime catra bietii invetiatori, c^oci n'ar fi de lipsa a mai av^e directoru nationalu de ora-ce densulu e in positiune a plinⁱ t^ote afacerile scolare. Am fostu de fatia la unu astu-feliu de esamenu unde in fine si-esprese d. oberlerer nendestularea sa cu docintele localu, era cathetului i dise: tankinen, pin tiufriden. Acum'a vinu a pune intrebare: cum si-a aretatu disulu esaminatoriu nendestularea sa, de ora ce densulu n'a intielesu defeliu intrebarile si respunsurile scolariloru? Cum multiemesce DSA cathetului daca densulu a) nu e de natiune romanu ca se scie si canosca celu putinu rogatiunile bisericicii romane orien; b) nu e teologu ca se fie studiatu candu-va dogmatic'a etc. ci e numai unu docinte mir^enu carele a studiatu pedagogi'a in timpul candu era cursulu pedagogicu intregu numai de 4 luni, l'a studiatu nemtiesce era de romanesc'a nici o ideia nu are. Nu invinuescu defelu pre d. nemtiunoberlerer, ci vreu se aducu in publicu ac^esta anomalia, pentru ca cei competinti se ice desupsetiunile, necesarie progresulu instructiunei. Mi se pare c^oci trebuie se fie trecut timpul, in carele n'aveamu alta instructiune de catu ce puteau si binevoiau strainii se ni dee. Scolele nostre populare, lauda Domnului, stau pana acum forte bine des^o avura parte de absolutismulu trecutulu, dara ac^esta stare buna a scoleloru avemu a o multiemⁱ numai si numai directorulu nostru nationalu Dlu Nicolae Andrieviciu, carele a lucratu si lucr^a cu neobosire pentru educarea tinerimei din directoratulu seu, a infintiatu in Caransebesiu o biblioteca invetiator^eca romana si o ingrijesce pre totu anulu, sub conditiuni bine nimerite, cu cartile trebuinco^{se}. Noi i detorimu recunoscintⁱa si multiemirea cea mai profunda.

Unu preotu.

— Sa' Mihaiulu Romanu, in juniu. Dle Red.! In nr. 40 alu Alb., mai multi fii ai bisericeii de la noi, me facura sotiu parintelui

A. P. de aici si me acusara in publicu cumca impreuna cu A. P. periclitu moral'a. Eca cum sta lucrulu: Subscrissulu sum aici preotu de 5 1/2 ani de dile. Poporulu este si acum, cum l'am aflatu. Am lucratu dupa poteri pentru prosperarea moralei, dar n'am potutu indrept^a lumea cu umerulu. Asi^a Ineru si acum'a, precum me taia mintea. S'a intemplatu — precum e cunoscutu on. publicu — c^oci in comun'a no^{stra} s'au comisu in restimpu de unu anu si trei luni 4 omoruri respective jungiari, si inca n'a fostu timpulu ca asprimea legii se pedepsesca pre criminalisti — ca se se inspaimente ceia lalti poporeni. Afara de ast'a, scandalele, bat^oile s.a. sunt la ordinea dilei. Deci-dara inspaimentatu de ac^esta prepastia, am provocatu pe preotii mai betrani se facemu in fie-care domin. predice d'a rondulu in biserica, cu atatu mai tare, c^oci dintre criminalisti sunt 2 insi, cari au comisu d^oue crime seperate, unulu dupa altulu. Asi^e este lucrulu cu care periclitu moral'a. Imputarea cumca Florea Belu ar fi moritu necuminecatu nu mi se p^ote face mie, pentru c^oci repositulu n'a fostu parochianulu meu, afara d'ace'a eu am absentatu din comuna in diu'a moririi si era detorintⁱa preotulu ce a fostu invitatu selu cuminece, a face ac^esta functiune. Intre altele respingu t^ote calumniele, c^oci asi^u fi indiferentu fatia cu chiamarea si oficiulu meu. Si de ce se fiu tocmu eu celu respondiatoriu si celu reu, de ce nu se c^era soc^ota de la cei laudati de fii bisericeii — dintre cari unulu este de 30 de ani preotu in comuna? Asi^u dorⁱ se incete laudele si si defaimarile ce se facu pe nedreptu. Incheiu cu ferbinte dorintia ca „Procedur'a disciplinaria preotiesca“ s'o aduca congresulu. Iosifu S^ecosianu m.p. preotu.

— Si eu Mari'a Mea, si tu Mari'a Ta, si elu Mari'a Sa, dar cine va duce saculu? Nu e vechia ac^esta poveste romanesc'a, fiindu c^oci nu e lungu timpulu de candu nobilii nostri se titulau: „Mari'a Ta.“ S'o reimprospetamu: Unu tieranu seracu si nobilu, avea unu servitoriu erasi nobilu. Intemplandu-i-se intr'o di a nu av^e ce manca, trimise servitorulu la vecinulu (care anca era nobilu) ca se c^era imprumutu unu sacu de gr^ou. Ajungendu la vecinulu, dise servitorulu: „Mari'a Sa m'a trimisu pre Mari'a Mea la Mari'a Ta se-i dai unu sacu de gr^ou.“ Vecinulu, ce-va-si mai democrat, l'intreba pe servitoriu: „Daca si eu Mari'a Mea si tu Mari'a Ta si elu Mari'a Sa, cine va duce saculu?“ — „Dau eu socot^ela (respunse servitorulu) va trebui selu duca Mari'a Mea.“ Asi^e si fu, Mari'a Sa servitorulu trebu^e se duca saculu, fiindu c^oci elu era servitoriu. Ei bine, ac^esta 'datina s'a trecut. Astadi nobilii romani din Crisiana, Marmat'a si din partile Cetatei de petra, se multiemescu cu simplulu titlu de „domnu“, ba anca li magulesce de ti-i faci gentili si afabili. C^era se vedi, intreba de cutarele: „Ce mai lucrⁱ domnule X.?“ — si delocu ti respunde cu afabilitate mare: „Carpescu opincele!“ Nu este inse asi^e cu nobilii unguri din Transilvani'a, c^oci acestia pare c^oci nu vor se se lasce de „Mari'a Sa.“ Romanii nostri, omenii pacii si ai concessiuniloru, cum vedu cate unu oficialu unguru cu cioreci pestriti, i dau fora scrupulositate titulu de Mari'a Ta. Astu-felu primimu o corespundintia din Vintiulu de josu, carea pre unu domnu de unguru jude cercuale lu titul^eza totu Mari'a Sa. Ac^esta corespundintia este o replica la cele ce s'au scrisu totu de acolo in nr. 41 alu „Albinei.“ Afirmu c^oci judele Sugagulu ar fi fostu amenintiatu cu ucidere pentru c^oci au votatu cu ungurii, si asi^e judele cercuale ar fi incatenatu numai pre amenintiatori. Ac^esta este esintⁱa replicii, carea nu o potemu produce intr^ega fiindu c^oci autorulu (respective autorii, sunt multe trasuri de cruce) n'are cunoscentia deplina despre stilstica. Ni mai spune c^oci Mari'a Sa unguresca are avere frumo^{sa}, este umanu sel. Pentru noi este mai interesantu, precum spuseramu, titulu de „Mari'a Ta.“ Acestu titlu in limb'a romana este sinonimu cu „Maestatea Sa,“ prin urmare se da numai suveraniloru. Ore se pretinda oficialii unguresci din Transilvani'a asemenea title? Scie despre ac^esta aristocraticulu ministeriu din Buda-Pesta?

— Serbatore nationala si-a voitu jurnimca romana studi^osa in Cernauti, arangiand'o in domineca Rosalielor in dumbrav'a Orecei. Ofertele, adresate dlui profesor Ionu G.

Siera, sunt menite fundatiunei Pumnulene. Program'a festivitatii: „Oratiune“, tinuta de Leone N. Popesculu st. V. g. — „Hor'a“. — „Sandro della Stradella“, ouverture, executata de horulu musicalu: „Seninu si fortuna“, de I. Negrutu, music'a de Vorobcheitia, cantata de cantareti. — „Quadrille francais.“ — „Glasulu viitoriulu“. de Preda, dechiamata de Eugeniu Braha, st. IV. sc. real. — „Tremurat'a.“ — „Valsulu“. — „Oratiune“, tinuta de catra Dionisiu I. Olariu Olinschi, st. VI. g. — „Hor'a“. — „Tremurat'a“. — „Geniulu natiunii romane“, de Iosifu Vulcanu, dechiamata de Dionisiu Siminoitia, st. III. g. — „O doina romana“, cantata de Valstein, st. d. cl. III. sc. rea., cu acompaniarea intregulu orhestru. — „Quadrille francais.“ — „Cate-va cantice natiunale“, cantate de horulu musicalu. — „Madiuru“. — „Jocu“.

— Pentru ce dice unguru c^oci nemtiulu e hunsfutu? Corespundintele din Pest'a alu diariulu „Neue freie Presse“, intreba de unguri: pentru ce numiti pro nemti de hunsfutu? pentru c^oci nemtii platescu cele 70% numai ca voi ungurii, cinci milio^{ne} ce sunteti, se poteti stepanⁱ preste cele diece milio^{ne} de nationalitati neunguresci? sel. (Vedeti cum se mai omenescu, D^omn^e vei da totu asi^a?)

— Jude de pamura noua la tabul'a regesca. Foile unguresci spunu c^oci unu advocatu din Z. a fostu numitu de jude la tabul'a reg. Suprinsu de asta denumire, vine la Pesta, se presenta presedintelui cu rogarea ca se faca bine selu trimita in despartimentulu politicu, c^oci nu precepe la justitia, n'a vedutu neci odata veri unu procesu.

— Temisiora, 23 juniu. Comitele supremu Muranyi alias Kulterer a repausatu. Nemurile renumitulu vicecomite Ormos, sp^era c^oci va fi ac^esta comite. D^ociu bunulu se ne feresca de elu, precum i-a feritu pe fratii nossri din Aradu.

RESPUNSUBI. De pre albi'a Cris. A.: Densulu tace si face, laudele p^ote l'ar super^a. De c^era' d^oci sala nu trebuie se pomenimⁱ ci s'o lasamu unde o gasim.

DSale: Unu fiu alu Bihorului: N'am scitutu mai multu de catu s'a scrisu. D^ora ar fi ac^o mai bine se nu suflⁱ in spud^ola, ci se las^e asi^e. D^oci esti de alta parere, atunoi ni scrie, dar se faci articulu l/15 din ce este acum, c^oci pentru lucrari lungi nu pre este spatiu.

Dlu B. B. in N.: Multiamimu de atentiunea binevoit^oria. Acum nu se p^ote produce de candu suntemu intre aste cercustantie nou.

Cursurile din 25 juniu 1869 n. ser'a

(dupa aretare oficiale.)

	banl	marf.
Imprumutele de stat:		
Detori'a statului 5% unff. interese in note	62.40	62.50
„ „ „ argintu	70.70	70.80
„ „ contributunali	98.25	98.50
„ „ noue in argint	62.40	62.50
Efekte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	124.90	125.10
„ „ „ 1860 1/2 in cele intregi	104.10	104.80
„ „ „ 1/2 separata	105.75	106.25
„ „ „ 4% din 1864	95.75	96.50
„ „ „ din 1859, 1/2	249.50	250.00
„ „ bancuel de credit	267.50	268.00
„ „ societ. vapor. dunarene cu 4% ..	99.50	100.00
„ „ imprum. princ. Salm a 40 fl.	43.00	43.50
„ „ cont. Palfy a	35.00	36.00
„ „ princ. Clary a	37.50	38.00
„ „ cont. St. Genois a	33.00	33.10
„ „ princ. Windischgratz a 20	22.50	23.00
„ „ cont. Waldstein a	24.50	25.00
„ „ „ Koglerloh a 10	14.50	15.00
Obligatiuni de pensuato^{re} de pamentu:		
Cele din Ungaria	81.75	82.00
„ Banatul tem.	74.40	79.80
„ Bucovina	72.75	73.50
„ Transilvania	79.00	80.00
Actiuni:		
A bancuel nationali	749.00	750.00
„ de credit	310.00	310.20
„ „ scoot	844.00	846.00
„ „ anglo-austriace	346.50	347.00
A societatei vapor. dunar.	593.00	595.00
„ „ Lloydulu	324.00	326.00
A drumulu ferat de nord.	229.00	228.05
„ „ „ stat	377.50	378.50
„ „ „ apus (Elisabeth)	192.50	193.00
„ „ „ sud	253.70	253.90
„ „ „ langa Tisza	255.00	255.50
„ „ „ Lemberg-Czernowitz-Jassy	192.50	193.00
„ „ „ Transilvania	175.50	176.50
Banl:		
Galbenii imperatosci	5.87	5.88
Napoleond'ori	09.97	09.98
Friedrichd'ori	10.30	10.40
Suvereni engl.	12.45	12.50
Imperialii rusesoi	—	—
A gintulu	21.75	22.25